

CURTEA DE APEL

Centru

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4

e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209

www.instante.justice.md

№

4-35/11-1156

din

S.D. 65

Dosar nr. 2a-1717/20

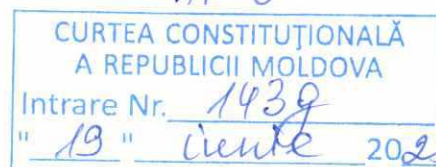
Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28, Chișinău, Republica Moldova

Se expediază la Curtea Constituțională a Republicii Moldova cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu nr. de intrare 21711e, înaintată de administratorul provizoriu al CA „Garanție” SA, Barcari Ina și reprezentantului CA „Garanție” SA, Palanciuc Viorel, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA către SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sâncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie privind încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere, penalității, comisioanelor și compensarea cheltuielilor de judecată,

Anexă: cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în original pe 2 file, sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în original pe 11 file; copia încheierii Curții de Apel Centru din 11 iunie 2025;

Judecătorul
Curții de Apel Centru

Bagrin Lucia

Cerere CA GARANȚIE SA privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

lun., 09 dec., 2024 17:08

dicarea excepției de

2 fișiere atașate

Buna ziua. Solicităm să transmiteți judecătorului raportor Cașcaval Andrei, în dosarul civil nr.2a-1717/20

Cu respect,

PALANCIUC VIOREL,

Secția Juridică a C.A. „Garanție” S.A.

(parte a „ASCOM Grup”)

 Cerere ridicarea excepției de neconstituționalitate.signed.pdf
5 MB

 Sesizarea Curții Constituționale.signed.pdf
12 MB

Rezultatul verificării

Documentul Sesizarea Curții Constituționale.signed.pdf

#	Semnatar	Semnătura	Data semnării
1	Palanciuc Viorel	✓ Validă	09.12.2024 17:27:30

Mai verifică

Pagina principală

CENTRUL DE ASISTENȚĂ

Servicii Publice Electronice

022 820 000

Termeni și condiții

Întrebări frecvente

Procedura de integrare

support@esign.md

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
a prevederilor alin. (1) art. 1152, alin. (1) art. 1156, alin. (1) art. 1159,
art. 1160, alin. (2) art. 1167 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019)

A. Autorul excepției de neconstituționalitate.

A.2. Persoana juridică.

1. Denumirea și sediul - "Garanție" SA, cu sediul în mun. Chișinău, str. Alexei Mateevici, 75.
2. Numărul și data înregistrării – IDNO:1003600087070 din 19.06.2001.
3. Numele administratorului (provizoriu) – Ina Barcari.

A.3. Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu – CURTEA DE APEL CHIȘINĂU.
2. Judecătorul raportor/complet de judecată – Andrei Cașcaval.
4. Adresa instanței de judecată – mun. Chișinău, str. Teilor, 4.
5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată – cac@justice.md.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de apel.

01. La data de 06 iulie 2018, BC „Moldindconbank” SA a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valca Sîncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie privind încasarea datoriei bancare.

02. Drept temei pentru înaintarea cererii de chemare în judecată banca-reclamanta a invocat încheierea, la data de 18 decembrie 2014, între BC „Moldindconbank” SA și SRL „Vitaprim Flora” a Contractului de credit nr.128/1, prin care s-a acordat creditul, sub formă de linie de credit, în beneficiul SRL „Vitaprim Flora” în sumă de 10 000 000,0 Euro, cu scadența finală la data de 18.12.2017.

03. Ulterior, Contractul de credit nr.128/1 din 18.12.2014 a fost modificat prin acordurile adiționale nr.1 din 29 decembrie 2014, nr.2 din 31 martie 2015, nr.3 din 01 februarie 2016, termenul final de rambursare fiind prelungit până la data de 31 decembrie 2017.

04. În scopul garantării executării corespunzătoare a obligațiilor banca-reclamanta a impus încheierea contractelor de fidejusiune, prin care fidejursorii/pârâți („V.V.P.-Valea Sîncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie) s-au obligat să răspundă solidar cu SRL „Vitaprim Flora”, în cazul în care ultima nu-și va onora obligațiile de plată a creditului și a altor plăți aferente acestuia după cum urmează:

-contract de fidejusiune nr.1-F din 18 decembrie 2014, fidejutor SA „V.V.P.-Valea Sîncului”; nr.1-F din 29 decembrie 2014, fidejutor SA „V.V.P.-Valea Sîncului”; nr.1-F din 31 martie 2015, fidejutor SA „V.V.P.-Valea Sîncului”; nr.1-F din 01 februarie 2016, fidejutor SA „V.V.P.-Valea Sîncului”;

-contract de fidejusiune nr.2-F din 18 decembrie 2014, fidejutor CA „Garanție” SA; nr.2-F din 29 decembrie 2014, fidejutor CA „Garanție” SA; nr. 2-F din 31 martie 2015, fidejutor CA „Garanție” SA; nr.2-F din 01 februarie 2016, fidejutor CA „Garanție” SA;

-contract de fidejusiune nr.3-F din 18 decembrie 2014, fidejutor Kasumov Eldar; nr.3-F din 29 decembrie 2014, fidejutor Kasumov Eldar; nr.3-F din 31 martie 2015, fidejutor Kasumov Eldar; nr.3-F din 01 februarie 2016, fidejutor Kasumov Eldar;

-contract de fidejusiune nr.1-F din 29 decembrie 2014, fidejutor Stati Anatolie.

05. BC „Moldindconbank” SA a invocat că SRL „Vitaprim Flora” nu și-a onorat integral obligațiile contractuale privind restituirea în termen a sumelor acordate cu titlu de credit, iar datoria, la situația de 10 mai 2018, constituie suma de **5 283 077,67 euro**.

06. Banca-reclamanta a relatat că în legătură cu neonorarea obligațiunilor contractuale asumate în baza Contractului de credit nr.128/1 din 18 decembrie 2014, încheiat cu SRL „Vitaprim Flora”, BC „Moldindconbank” SA a expediat la adresa fidejursorilor/pârâți („V.V.P.-Valea Sîncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie), reclamațiile după cum urmează: nr.2-10/968 din 14 mai 2018; nr.2-10/969 din 14 mai 2018; nr.2-10/970 din 14 mai 2018; nr.2-10/971 din 14 mai 2018; nr.2-10/972 din 14 mai 2018, prin care li-a fost comunicat despre existența datoriei și posibilitatea de a o achita benevol în termen de 15 zile.

07. La 21 octombrie 2019, BC „Moldindconbank” SA a depus Cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată împotriva SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sîncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie privind încasarea datoriei bancare.

08. În motivarea Cererii de concretizare banca-reclamanta a invocat că, conform calculului datoriilor întocmit la situația din 21 octombrie 2019, datoria totală a debitorului SRL „Vitaprim Flora” în baza Contractului de credit nr.128/1 din 18 decembrie 2014, constituie suma de **7605261,52 euro**, formată din credit în mărime de **3 386 643,13 euro**, dobânda în mărime de **917549,99 euro**, comision în mărime de **542 419,91 euro**, penalitatea pentru neplată la scadența a

dobânzii calculate până la 28 februarie 2019, inclusiv în mărime de **323 099,82 euro**, dobânda suplimentară pentru neplata la scadență a creditului în mărime de **2 435 548,67 euro**.

09. A susținut BC „Moldindconbank” SA că, din momentul înaintării acțiunii în instanța de judecată suma datoriei a crescut în mod considerabil, întrucât la data de 21 octombrie 2019, datoria a constituit **7 605 261,52 euro**.

10. Prin cererea de concretizare, BC „Moldindconbank” SA a solicitat admiterea acțiunii și încasarea, în mod solidar, din contul SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sîncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar și Stati Anatolie, a datoriei apărute din Contractul de credit nr.128/1 din 18 decembrie 2014, modificat prin Acordurile adiționale, în sumă de **7 605 261,52 euro** și a taxei de stat în mărime de **50 000,00 lei**.

11. Prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 13.12.2023 s-a admis Cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA, fiind dispusă încasarea în mod solidar din contul SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sîncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar și Stati Anatolie, în beneficiul BC „Moldindconbank” SA, a datoriei ce reiese din Contractul de credit nr.128/1 din 18 decembrie 2014, modificat prin Acordurile adiționale nr.1 din 29 decembrie 2014., nr.2 din 31 martie 2015 și nr.3 din 01 februarie 2016 în sumă de 7 605 261 (șapte milioane șase sute cinci mii două sute șazeci și unu),52 euro, conform cursului oficial al BNM în lei, la data executării hotărârii; taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 50 000,00 lei și cheltuielile pentru executare în mărime de 12 450,00 lei.

12. La data de 10.01.2020, SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sîncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie au declarat apel împotriva Hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 13.12.2023, solicitând casarea acesteia.

C. OBIECTUL SESIZĂRII

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile alin. (1) art. 1152, alin. (1) art. 1156, alin. (1) art. 1159, art. 1160, alin. (2) art. 1167 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019), ca fiind contrare articolelor 1 alin. (3), 4, 7, 20, 23, 26, 46 și 54 din Constituție.

14. Prezenta sesizare ține de competența *ratione materiae* a Curții Constituționale, în conformitate cu art.135 alin.(1), lit. a) din Constituție și respectiv cade sub controlul de constituționalitate, din următoarele considerente:

- Sesizarea a fost depusă de către un subiect împuternicit – CA ”Garanție” SA are calitate de apelant în cauza pendinte pe rolul Curții de Apel Chișinău, în dosarul civil nr.2a-1717/20 (2-18175896-02-2a-05062020), fiind examinat apelul depus la data de 10.01.2020 de SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sîncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie;

- Obiectul sesizării îl constituie prevederile alin. (1) art. 1152, alin. (1) art. 1156, alin. (1) art. 1159, art. 1160, alin. (2) art. 1167 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019), care nu corespund exigențelor calității legii, au redactare imprecisă, fapt care duce la aplicarea diferită și arbitrară a acestora;

- Prevederile contestate ale alin. (1) art. 1152, alin. (1) art. 1156, alin. (1) art. 1159, art. 1160, alin. (2) art. 1167 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei pendinte, examinate la Cureau de Apel Chișinău, în dosarul civil nr.2a-1717/20 (2-18175896-02-2a-05062020);

- Articolele contestate în speța dată din Codul civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) anterior au constituit obiect al controlului de constituționalitate, în cadrul aceleiași cauze pendinte la Cureau de Apel Chișinău, în dosarul civil nr.2a-1717/20 (2-18175896-02-2a-05062020), inițiată la sesizarea nr.103g/2024, depusă de avocatul Vitalie Malai, în interesele SRL „Vitaprim Flora”. Însă, prin Decizia Curții Constituționale a RM nr.142 din 07.11.2024 (dosarul nr.103g/2024) a fost

declarată inadmisibilă sesizarea în cauză, depusă de avocatul Vitalie Malai, pe motiv că această sesizare privește, în primul rând, situația concretă a fidejursorilor și nu poate servi autorului excepției și intereselor SRL „Vitaprim Flora” (fiind *actio popularis*).

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în temeiul art.135 alin.(1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, iar verificarea constituționalității legilor ține de competența Curții Constituționale, conform art.135 alin.(1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

16. Prin această sesizare, invocăm că prevederile alin. (1) art. 1152, alin. (1) art. 1156, alin. (1) art. 1159, art. 1160, alin. (2) art. 1167 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) nu corespund exigențelor calității legii, au redactare imprecisă, fapt care duce la aplicarea diferită și arbitrară a acestora, ceea ce contravine art.20 [Accesul liber la justiție], art. 23 [Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle], art.26 [Dreptul la apărare], art.46 [Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia], art.54 [Restrângerea exercițiului unor drepturi sau a unor libertăți] și art.127 [Proprietatea] din Constituție.

17. În continuare menționăm textele de lege constituțională, după cum urmează mai jos:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

....

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 127

Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

....

18. Prevederi relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, amendată prin protocoalele adiționale la această Convenție (încheiată la Roma la 04.11.1950 și ratificată de RM prin Hotărârea Parlamentului nr.1298/1997) sunt următoarele: €

Articolul 1 din Protocolul adițional nr.1 la Convenție, Protecția proprietății

Orice persoană fizică și juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

19. Speței sunt relevante și următoarele prevederi din Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019):

Articolul 1152

Limitele fidejusiunii

(1) Fidejusiunea nu poate exceda datoria debitorului și nu poate fi făcută în condiții mai oneroase.

(2) Fidejusiunea care excedă datoria debitorului sau care este făcută în condiții mai oneroase este valabilă în limitele obligației principale.

Articolul 1156

Răspunderea fidejursorului

(1) În cazul neexecutării obligației principale, fidejursorul și debitorul sînt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

...

Articolul 1159

Excepțiile pe care le poate invoca fidejutorul

(1) În cazul în care mai multe persoane au prestat o fidejusiune aceluiași creditor pentru aceeași obligație, fiecare din ele este obligată pentru întreaga datorie dacă părțile nu au convenit asupra beneficiului de diviziune.

...

Articolul 1160

Informarea despre întârziere obligațiilor

Dacă debitorul principal este în întârziere cu executarea obligațiilor sale, creditorul trebuie să-l informeze despre aceasta pe fidejutor.

Articolul 1167

Stingerea sau modificarea obligației garantate

...

(2) Fidejusiunea încetează în cazul modificării, fără acordul fidejutorului, a obligației garantate când această modificare atrage mărirea răspunderii sau alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor.

...

20. Art.23 alin.(2) din Constituție stabilește care este standardul calității legii și al actelor normative în ceea ce privește drepturile și îndatoririle persoanelor.

21. În contextul dat, practica CtEDO stabilește că imprevizibilitate urmează a fi apreciată prin prisma jurisprudenței CEDO, care statuează în acest sens că odată ce **statul adoptă o soluție legislativă, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabilă, pentru a evita pe cât e posibil insecuritatea juridică și incertitudinea, pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții.**

22. Potrivit jurisprudenței CEDO, în virtutea principiului certitudinii juridice, statul trebuie să respecte și să aplice într-o manieră previzibilă și coerentă legile pe care le-a adoptat, iar dispozițiile legale trebuie să fie accesibile publicului destinat și **redactate cu suficientă claritate** (*Broniowski v. Polonia*, 22 iunie 2004, § 184).

23. Orice persoană trebuie să poată dispune de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68). La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când îi permite persoanei – în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită conduită (*Gestur Jónsson și Ragnar Halldór Hall v. Islanda*, 30 octombrie 2018, § 88; *Berardi și Mularoni v. San Marino*, 10 ianuarie 2019, § 40).

24. Legea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modurile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61). La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, de accesibilitatea și previzibilitatea (HCC nr.6 din 19 martie 2019, § 39).

25. Jurisprudența CEDO a mai consacrat că **testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia** (*Silvei și alții vs Regatul Unit*, 25 martie 1983, §80).

26. Accentuăm, că art.54 din Constituția RM statuează că orice restrângeri a exercițiului drepturilor și libertăților trebuie să fie **prevăzute de lege**. Expresia "prevăzute de lege" impune caracterul previzibil și clar al termenilor legali, pentru a le oferi persoanelor vizate indicele corespunzătoare cu privire la circumstanțele și condițiile în care autoritățile competente pot recurge la măsurile ce afectează drepturile garantate de Constituția RM.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție.

27. Din circumstanțele speței se reține că, la data de 18.12.2014, BC „Moldindconbank” SA și SRL „Vitaprim Flora” au încheiat Contractul de credit nr.128/1, modificat ulterior prin acordurile adiționale nr.1 din 29.12.2014, nr.2 din 31.03.2015 și nr.3 din 01.02.2016, prin care BC „Moldindconbank” SA a acordat în beneficiul SRL „Vitaprim Flora” un credit în sumă de 10000000,00 Euro, cu termen final de rambursare la 31.12.2017.

28. Totodată, CA ”Garanție” SA **are în calitate de fidejutor**, care rezultă din Contractul de credit nr.128/1 din 18.12.2014, întrucât CA ”Garanție” SA a încheiat cu BC ”Moldindconbank” SA Contractul de Fidejusiune nr.2-F din 18.12.2014, nr.2-F din 29.12.2014, nr.2-F din 31.03.2015 și nr.2-F din 01.02.2016, asumându-și răspunderea solidară cu SRL „Vitaprim Flora” (debitor) pentru cazul în care debitorul nu-și va onora obligațiile de plată a creditorului și a altor plăți aferente acestuia în baza Contractului de credit nr.128/1 din 18.12.2014.

29. În baza Încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Central, din 10.04.2023 s-a dispus intentarea procedurii de observație față de CA ”Garanție” SA în dosarul de insolabilitate nr.2i-202/23.

31. Înaintând, la data de 06.07.2018, la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea civilă în cauză, BC „Moldindconbank” SA și-a bazat pretențiile față de CA ”Garanție” SA inclusiv prin art.1146, 1156 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019).

32. Obiectul excepției de neconstituționalitate în septa data îl constituie textele de lege de la alin. (1) art. 1152, alin. (1) art. 1156, alin. (1) art. 1159, art. 1160, alin. (2) art. 1167 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019). Respectiv, normele contestate urmează a fi aplicate speței, la examinarea pricinii în apel, în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

33. Prin această sesizare invocăm că prevederile normelor contestate provoacă ingerință în drepturile fidejutorului-apelant, CA ”Garanție” SA și a altor fidejusori-apelanți în cauza pendinte la Curtea de Apel Chișinău (vezi DCC nr.56 din 02.06.2020, §21; DCC nr.61 din 11.06.2020, §35; DCC nr.107 din 29.09.2020, §25; DCC nr.116 din 13.10.2020, §18; DCC nr.125 din 22.10.2020, §22; DCC nr.135 din 24.11.2020, §18).

34. Considerăm că textele de lege contestate contravin art.4 [drepturile și libertățile omului], art.7 [supremația Constituției], art.20 [accesul liber la justiție], art.23 [dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle] și art.54 [restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți] din Constituție.

35. În opinia noastră, normele contestate nu corespund exigențelor calității legii, fiind redactate imprecis, făcând premisa aplicării arbitrare a acestora de către instanțele de judecată.

36. Or, legea trebuie să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, care generează incertitudine și insecuritate juridică (vezi HCC nr.2 din 30.01.2018, §45).

37. Precizăm că fidejusiunea este obligația garantului (fidejutorul) asumată în beneficiul creditorului cu scopul de a garanta obligația pe care debitorul o datorează creditorului (obligația garantată), și care apare și devine scadentă doar dacă apare și devine scadentă obligația garantată.

38. Art. 1152 alin. (1) Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) stabilește că, fidejusiunea nu poate exceda „**datoria debitorului**” și nu poate fi făcută în condiții mai oneroase, iar alin. (1) din art. 1156 Cod civil, instituie obligația solidară a debitorului și fidejutorului în caz dacă „**obligația principală**” nu se execută.

39. Invocăm că sintagma „**datoria debitorului**”, prevăzute la art. 1152 alin. (1) Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) și sintagma „**obligația principală**”, prevăzută la art. 1156 alin. (1) din același Cod, sunt în contradicție, având semnificație diferită.

40. Or, în dreptul civil, termenul „**datorie a debitorului**” se referă la obligația legală sau contractuală a unei persoane (debitorul) de a efectua o plată sau de a îndeplini un anumit act față de o altă persoană (creditorul). Aceasta poate include plata unei sume de bani, livrarea unui bun, prestarea unui serviciu sau realizarea unei alte prestații convenite între părți. Datoria debitorului este, în esență, angajamentul pe care și-l asumă prin încheierea unui contract sau prin alte mijloace juridice, fiind fundamentul juridic al relației creditor-debitor.

41. În sensul conceptului de fidejusiune și al altor forme de garantare a executării obligațiilor civile, sintagma „**datoria debitorului**” reprezintă suma bănească sau obligația specifică, pe care garantul obligației/fidejuserul se angajează să o satisfacă în numele debitorului, în cazul în care acesta din urmă nu își îndeplinește obligațiile

42. În același context, sintagma „**obligația principală**” se referă la datoria sau responsabilitatea de bază, care reiese dintr-un contract sau raportul juridic între părți. Aceasta presupune angajamentul essential, pe care o parte (debitor) îl are față de cealaltă parte (creditor), constituind motivul principal pentru încheierea contractului sau pentru existența raportului juridic în cauză.

43. În contextul garanțiilor civile, cum ar fi fidejusiunea, conceptul de „**obligație principală**” este deosebit de relevant. Fidejusiunea este un angajament prin care o terță parte (fidejuser) garantează îndeplinirea obligației principale a debitorului față de creditor. Dacă debitorul nu își îndeplinește „**obligația principală**”, fidejuserul poate fi obligat să răspundă pentru îndeplinirea acesteia.

44. Respectiv, termenii juridici „**datoria debitorului**” și „**obligația principală**” pot fi aplicate în mod interschimbabil în legislație, dar apoi interpretați ca având semnificații diferite în contexte juridice specifice, ceea ce poate crea confuzie și incertitudine legală, încălcând principii constituționale.

43. Ca urmare, interpretând și aplicând litigiului sintagma „**datoria debitorului**” în contextul fidejusiunii sau al altor forme de garantare a executării obligațiilor civile, înțelegem că aceasta poate include nu doar datoria de bază, sau obligația principală, ci și obligațiile accesorii acesteia. Accesoriile unei datorii pot include dobânzi, penalități de întârziere, cheltuieli legate de executarea datoriei și alte obligații suplimentare, care rezultă din contractul inițial sau din lege. Astfel, dacă fidejuserul își asumă obligația să garanteze „**datoria debitorului**”, această obligație poate include atât obligația principală, cât și obligațiile accesorii.

45. Totodată, sintagma „**obligația principală**” se poate avea semnificația unui *angajament de bază* sau *sumei principale datorată de către debitor creditorului*, exceptând obligațiile accesorii menționate supra.

46. Atenționăm, că diferența dintre cele două noțiuni poate crea confuzie și potențiala contradicție între articolele criticate. Or, dacă „**datoria debitorului**” va fi interpretată ca incluzând atât obligația principală, cât și obligațiile accesorii, în timp ce „**obligația principală**” se referă doar la suma/datoria de bază, interpretarea și aplicarea acestor termeni în mod interschimbabil sau fără o delimitare clară poate duce la aprecieri juridice diferite și potențial inechitabile.

47. Considerăm că interpretarea și aplicarea acestor termeni de către instanțele judecătorești poate avea loc în diverse contexte juridice, urmând a fi asigurată predictibilitatea, echitatea și coerența juridică. În lipsa unei distincții clare și a unei aplicări consecvente a acestor concept juridice, debitorii și fidejuserii se pot confrunța cu incertitudini și riscuri legale semnificative. Asta impune abordarea precisă a termenilor juridici menționați supra, precum și redactarea și interpretarea clară și corectă a legilor și a contractelor civile.

48. Interesele creditorilor urmează a fi echilibrate cu drepturile fidejuserilor, iar cadrul normativ urmează să prevadă măsuri de protecție adecvate. Asemenea măsuri pot include limitarea sumei pentru care răspunde fidejuserul, claritatea și transparența termenilor contractuali, precum și proceduri echitabile și transparente pentru executarea silită a obligațiilor.

49. Reglementarea clară și previzibilă a normelor criticate supra va acorda fidejutorilor dreptul de a opune creditorului excepția de executare nu doar a obligației principale, dar și a celor accesorii.
50. Pe de altă parte, art. 1156 alin. (1) Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019), prevede, *că în cazul neexecutării obligației principale, fidejutorul și debitorul sunt obligați solidar în fața creditorului dacă în contract nu este prevăzut altfel.*
51. Considerăm, că alin.(1) al art. 1156 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) încalcă principiul egalității în fața legii, garantat de Constituție. Or, principiul dat presupune tratamentul egal al tuturor cetățenilor în situațiile similare. Prin faptul că fidejutorul poate fi acționat în instanță de judecată de către creditor, fără ca creditorul să aibă obligație să dovedească că a întreprins măsurile posibile în vederea obținerii executării silită de la debitorul principal, se creează o inegalitate între debitor și fidejutor, deși ambele părți ar trebui să beneficieze de același nivel de protecție juridică.
52. Lipsa în textele de lege criticate a unei obligații pentru creditor de a demonstra încercările de executare silită asupra debitorului, înainte de a acționa în instanță de judecată fidejutorul, încalcă dreptul ultimului la un proces echitabil, protejat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Dreptul la un proces echitabil presupune că toate părțile implicate într-un litigiu au acces egal la justiție, ceea ce implică obligația creditorului de a întreprinde acțiuni preliminare pentru recuperarea datoriilor de la debitorul principal și doar apoi de la fidejutor.
53. Lipsa reglementărilor clare în textele de lege criticate a condițiilor de acționare în justiție a fidejutorului face posibilă astfel aplicarea arbitrării a normelor de drept în cauză.
54. Deci, lipsa obligației pentru creditor să demonstreze că el a încercat efectiv să recupereze datoriile de la debitor, până să acționeze fidejutorul în justiție, crează riscul real al ingerințelor arbitrare în dreptul la proprietate al fidejutorului, dreptul de proprietate fiind garantat de Constituție și CEDO. Acest risc este mult mai grav în contextual, în care executarea silită asupra bunurilor fidejutorului poate avea loc fără ca încercările în cauză ale creditorului să fie prevăzute expres sau fără ca să fie dovedită epuizarea tuturor mijloacelor efective de recuperare în privința debitorului.
55. Omiterea legiuitorului de a institui obligațiile creditorului de a urmări mai întâi executarea silită a debitorului, creează incertitudinea pentru fidejutori cu privire la momentul și condițiile în care fidejutorul pot fi tras să răspundă pentru datoriile debitorului principal, ceea ce indică că normele criticate sunt imprevizibile și lasă loc pentru soluții arbitrării.
56. Se constată că, legiuitorul ar trebui să asigure un echilibru între necesitatea de a proteja creditorul și obligația de a nu încălca drepturile fundamentale ale fidejutorului, ceea ce nu se observă în textele de lege criticate.
57. Invocăm suplimentar, că art. 1156 (1) Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) contravine principiului proporționalității. Acest principiu constituțional impune ca măsurile adoptate de către stat sau aplicate prin legislația sa să fie proporționale cu scopul urmărit. Însă, obligarea fidejutorului să răspundă solidar cu debitorul principal, fără ca mai întâi să se facă dovada că au fost epuizate toate căile de executare silită asupra debitorului, constituie o măsură disproporționată, care afectează drepturile și libertățile fidejutorului într-un mod excesiv și nejustificat. Ca urmare, fidejutorii sunt supuși presiunii financiare nejustificate sau chiar pierderii bunurilor personale, fără ca măsurile preliminare necesare să fie luate împotriva debitorului principal, ceea ce contravine principiului aplicării echilibrate și juste a legii și admite o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate al fidejutorului. La fel, lipsa unei asemenea reglementări permite excesiv creditorului opțiunea de alegere între debitorul principal și fidejutor, creditorul fiind liber să aleagă, fără să justifice modul de exercitare a acestui drept.
58. Respectiv, normele criticate acordă creditorului posibilitatea neîntemeiată de a încălca dreptul de proprietate al fidejutorului, asemenea imixtiune fiind nejustificată. Or, creditorul poate recupera

creanța integral doar din contul fidejuratorului, ignorând cu desăvârșire posibilitatea urmăririi în prealabil patrimoniul debitorului principal.

59. Considerăm că, acordarea creditorului dreptului de a înainta în instanță de judecată pe fidejutor, fără a ca creditorul să fie obligat de a proba imposibilitatea obținerii executării a aceleași obligații de la debitorul principal, contravine prevederilor constituționale, întrucât obligația statului de a garanta dreptul de proprietate lipsește în raport cu efectele fidejusiunii.

60. La fel, observăm că textele de lege criticate lipsesc fidejutorul de posibilitatea de a conveni cu creditorul, care s-a îndreptat împotriva sa să urmărească mai întâi bunurile debitorului și numai după aceea, dacă nu va fi îndestulat, să-l urmărească pe fidejutor.

61. Conchidem că, prevederile art.1156 alin. (1) din Codul civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) admit încălcarea principiilor fundamentale ale dreptului constituțional. Or, aceste prevederi admit încălcarea drepturilor și libertăților apărute de Constituție, în special, dreptul la proprietate și dreptul la un proces echitabil, precum și subminează principiile egalității în fața legii, securității juridice și proporționalității.

62. Prin urmare, toate părțile implicate în raportul juridic de garantare a executării obligațiilor civile urmează să fie tratate într-un mod echitabil și proporțional, respectându-se în așa fel normele constituționale și drepturilor omului. Acest lucru va fi posibil doar prin impunerea creditorului obligațiilor de a demonstra imposibilitatea obținerii recuperării datoriei de la debitorul principal înainte de a se adresa fidejuratorului.

63. În altă ordine de idei, art. 1160 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) stipulează că dacă debitorul principal este în întârziere cu executarea obligațiilor sale, creditorul trebuie să-l informeze despre aceasta pe fidejutor. Însă, norma în cauză nu prevede termenul în care creditorul este obligat să informeze fidejutorul despre întârzierea debitorului principal, ceea ce crează incertitudine și poate afecta dreptul fidejuratorului la apărare. La fel, observăm că normele contestate nu reglementează nici o sancțiune pentru lipsa informării în cauză din partea creditorului, nefiind reglementată nici modalitatea de informare a fidejuratorului despre întârzierea debitorului.

64. Sintagma „**alte consecințe nefavorabile pentru fidejutor**”, introdusă în textul art.1167 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019) este imprevizibilă, pentru că nu indică care ar fi acele consecințe nefavorabile pentru fidejutor. Or, în speța data, termenul de rambursare a creditului în beneficiul BC „Moldindconbank” SA a fost modificat de 3 ori, fără a fi informată CA „Garanție” SA. Prin urmare, puterea discreționară a instanței de judecată de a aprecia, în lipsa reglementărilor clare, dacă modificarea scadenței este sau nu o consecință defavorabilă CA „Garanție” SA, este inadmisibilă și ilegală.

65. În speța data CA „Garanție” SA, ca fidejutor, a fost plasată într-o poziție dezavantajată comparativ cu SRL „Vitaprim Flora” (debitor principal), ceea ce contravine egalității de tratament a tuturor părților implicate în raportul juridic cu BC „Moldindconbank” SA, fiind astfel încălcat principiul egalității în fața legii.

66. În contextual dat facem trimitere la Hotărârea Curții Constituționale nr.16/1998, în care s-a explicat că „pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile... **Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. ...**”

67. Soluționând pricina în fond, conform **pct. 8 și 29** al Hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, nr.2-2237/18 din 13.12.2019, instanța de fond a aplicat speței prevederile **art. 1159 Cod civil** (în redacția valabilă până la 01.03.2019).

68. Deși, BC „Moldindconbank” SA nu a invocat expres în susținerea acțiunii civile în cauză prevederile alin. (1) art. 1152, alin. (1) art. 1159, art. 1160, alin. (2) art. 1167 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019), aplicarea acestor norme litigiului dat rezultă cert din probele

prezentate și temeiurile invocate de BC „Moldindconbank” SA în cererea de chemare în judecată și referința depusă în apel.

69. Or, banca-reclamanta a înaintat pretențiile sale în pricina dată față de fidejusrorii SA „V.V.P.-Valea Sîncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie invocând faptul înaintării reclamațiilor și oferirea acestora a posibilității de executare integrală a obligației de restituire a datoriilor acumulate de SRL „Vitaprim Flora” (debitor principal).

70. Însă, materialele pricinii denotă cert că BC „Moldindconbank” SA nu a încercat să recupereze datoriilor acumulate de SRL „Vitaprim Flora” și nu a probat că aceste datorii nu puteau fi recuperate de la aceasta din urmă, **banca având stabilite în beneficiul său atât garanții personale, cât și garanții reale.** Ca urmare, dreptul CA „Garanție” SA de a se apăra în raport cu pretențiile BC „Moldindconbank” SA, în lipsa reglementărilor clare, precise și proporționale aferente fidejusiunii, a fost încălcat, devenind incident 1 alin. (3), 4, 7, 20, 23, 26, 46 și 54 din Constituție.

71. Curtea Constituțională în practica sa constantă a recunoscut expres dreptul de a sesiza instanța constituțională întru verificarea constituționalității unor prevederi legale prin prisma omisiunii de a reglementa anumite aspecte.

Reieșind din cele expuse supra, solicităm Onoratei Curți Constituționale să admită integral sesizarea depusă de către apelanta CA „Garanție” SA și să constate neconstituționalitate a prevederilor alin. (1) art. 1152, alin. (1) art. 1156, alin. (1) art. 1159, art. 1160, alin. (2) art. 1167 Cod civil (în redacția valabilă până la 01.03.2019).

F. Lista documentelor relevante.

Anexăm următoarele acte:

1. Copia Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr.152072 din 30.09.2024.
2. Copia procurii din 10.01.2024, eliberată juristului Palanciuc Viorel.
3. Copia Hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 13.12.2023.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării.

Declarăm pe propria sa răspundere că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Administrator provizoriu al
CA „Garanție” SA

Reprezentant prin procură
al CA „Garanție” SA

Ina BARCARI

Viorel PALANCIUC

09 decembrie 2024, mun. Chișinău

Dosarul nr. 2a-1717/20 /24 (2-18175896-02-2a-05062020)

ÎNCHEIERE

11 iunie 2025

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător

Judecători

Grefier

Panov Ana

Corlăteanu Diana și Bagrin Lucia

Jumiga Tamara

examinând în ședință publică cererea înaintată de administratorul provizoriu al CA „Garanție” SA, Barcari Ina și reprezentantului CA „Garanție” SA, Palanciuc Viorel privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA către SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sâncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie privind încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere, penalității, comisioanelor și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 6 iulie 2018, BC „Moldindconbank” SA s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată (cu concretizările ulterioare) către SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sâncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie privind încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere, penalității, comisioanelor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13 decembrie 2019, acțiunea a fost admisă. S-a încasat în mod solidar din contul SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sâncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar și Stati Anatolie în beneficiul BC „Moldindconbank” SA, datoria ce reiese din contractul de credit nr. 128/1 din 18 decembrie 2014, modificat prin acordurile adiționale nr.1 din 29 decembrie 2014, nr. 2 din 31 martie 2015 și nr. 3 din 1 februarie 2016 în sumă de 7 605 261, 52 euro, conform cursului oficial al BNM în lei, la data executării hotărârii; taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 50 000 lei și cheltuieli pentru executare în mărime de 12 450 lei.

La 10 ianuarie 2020, SC „Vitaprim Flora” SRL, SA „V.V.P.-Valea Sâncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13 decembrie 2019, solicitând admiterea apelului, casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2021 a fost admis demersul reprezentantului apelantei CA „Garanție” SA, Palanciuc Viorel și reprezentantului apelantei SC „Vitaprim Flora” SRL, Malai Vitalie privind numirea unei expertize judiciare contabile.

La 17 august 2022 dosarul a fost remis de către CNEJ fără executarea încheierii din 19 octombrie 2021 pe motiv că nu au fost prezentate toate actele suplimentare solicitate de expertul judiciar prin demersul nr.129-D din 19 aprilie 2022.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022 s-a reluat examinarea cauzei civile, cauza fiind remisă pentru efectuarea unei expertize judiciar contabile.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2023, procesul a fost reluat.

La 29 martie 2024, apelanta SC „Vitaprim Flora” SRL a înaintat o sesizare Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.1152 alin. (1), art.1156 alin. (1), art.1159 alin. (1), art.1160, art.1167 alin. (2) din Codul civil.

La 13 noiembrie 2024, în adresa Curții de Apel Chișinău a parvenit decizia nr. 142 din 7 noiembrie 2024, de inadmisibilitate a sesizării nr. 103g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 1152 alin. (1), 1156 alin. (1), 1159 alin. (1), 1160, 1167 alin. (2) din Codul civil până la adoptarea Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018 (răspunderea solidară a debitorului și a fidejursorului).

La 10 decembrie 2024, administratorul provizoriu al CA „Garanție” SA, Barcari Ina și reprezentantului CA „Garanție” SA, Palanciuc Viorel au înaintat sesizare Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.1152 alin. (1), art.1156 alin. (1), art.1159 alin. (1), art.1160, art.1167 alin. (2) și art. 1167 din Codul civil (în redacția valabilă până la 1 martie 2019).

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul CA „Garanție” SA, Palanciuc Viorel a susținut cererea privind excepția de neconstituționalitate.

Reprezentantul BC „Moldindconbank” SA, Mămăligă Andrei, în ședința de judecată a instanței de apel, a obiectat asupra cererii privind excepția de neconstituționalitate.

În ședința de judecată a instanței de apel, avocatul Malai Vitalie acționând în interesele Kasumov Eldar, Stati Anatolie, SRL „Vitaprim Flora” a susținut cererea privind excepția de neconstituționalitate.

Audiind explicațiile părților prezente la proces, studiind materialele cauzei, Colegiul judiciar consideră necesar de a admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, din motivele ce succed.

În conformitate cu art.135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit art.12¹ alin. (1)-(5) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii

următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune nici unei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

În temeiul dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Codul de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de prezentul cod și de alte legi organice.

Conform dispozițiilor art.1 alin. (3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și Legi.

La caz, Colegiul judiciar a constatat că la 29 martie 2024, apelanta SC „Vitaprim Flora” SRL a înaintat o sesizare Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.1152 alin. (1), art.1156 alin. (1), art.1159 alin. (1), art.1160, art.1167 alin. (2) din Codul civil.

La 13 noiembrie 2024, în adresa Curții de Apel Chișinău a parvenit decizia nr. 142 din 7 noiembrie 2024, de inadmisibilitate a sesizării nr. 103g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 1152 alin. (1), 1156 alin. (1), 1159 alin. (1), 1160, 1167 alin. (2) din Codul civil până la adoptarea Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018 (răspunderea solidară a debitorului și a fidejursorului).

Astfel, în decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 103g/2024 privind excepția de neconstituționalitate Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul debitorului [SRL „Vitaprim Flora”] care prezintă argumente pentru apărarea drepturilor și intereselor fidejursorilor [SA „V.V.P. - Valea Sâncului, SA „Garanție”, Casumov Eldar, Stati Anatolie]. În acest context, Curtea a reiterat că excepția de neconstituționalitate privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată.

La caz, Curtea a punctat că eventuala declarare a neconstituționalității prevederilor contestate sub aspectul invocat în sesizare nu-i poate servi autorului excepției.

La 10 decembrie 2024, administratorul provizoriu al CA „Garanție” SA, Barcari Ina și reprezentantului CA „Garanție” SA, Palanciuc Viorel au înaintat sesizare Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.1152 alin. (1), art.1156 alin. (1), art.1159 alin. (1), art.1160, art.1167 alin. (2) și art. 1167 din Codul civil (în redacția valabilă până la 1 martie 2019).

În contextul celor sus indicate, Colegiul judiciar reține că nu este îndreptățit de a se expune asupra temeiniciei sesizării Curții Constituționale înaintate de către reprezentanții CA „Garanție” SA, dar deoarece există incertitudine privind constituționalitatea prevederilor legale invocate ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, excepția de neconstituționalitate este ridicată de către CA „Garanție” SA, condiții în care în temeiul dispozițiilor art.12¹ din Codul de procedură civilă, instanța de apel, urmează să sesizeze Curtea Constituțională.

Din aceste considerente, Colegiul conchide că odată ce CA „Garanție” SA este îndreptățită de a sesiza Curtea Constituțională, iar sesizarea acesteia adresată Curții urmează a fi expediată acesteia de către instanța de apel, Colegiul conchide că în speță urmează a fi admisă cererea depusă de administratorul provizoriu al CA „Garanție” SA, Barcari Ina și reprezentantului CA „Garanție” SA, Palanciuc Viorel, cu expedierea sesizării Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate.

În conformitate cu art.12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d i s p u n e:

Se admite cererea înaintată de administratorul provizoriu al CA „Garanție” SA, Barcari Ina și reprezentantului CA „Garanție” SA, Palanciuc Viorel.

Se ridică excepția de neconstituționalitate în cauza civilă în ordine de apel la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldindconbank” SA către SRL „Vitaprim Flora”, SA „V.V.P.-Valea Sâncului”, CA „Garanție” SA, Kasumov Eldar, Stati Anatolie privind încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii de întârziere, penalității, comisioanelor și compensarea cheltuielilor de judecată, cu expedierea sesizării privind excepția de neconstituționalitate în adresa Curții Constituționale.

Până la soluționarea excepției de neconstituționalitate, se amână pledoariile.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul:

Panov Ana

Judecătorii

Corlăteanu Diana

Bagrin Lucia